

Leppävirran kunnan oppilashuoltosuunnitelma

Sisällysluettelo

1. Oppilashuollon toimintaperiaatteet ja tavoitteet
2. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut Leppävirran kunnassa
3. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat
  - 3.1 Kuntakohtainen ohjausryhmä
  - 3.2 Koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät
  - 3.3 Ohjaus, niveltäyväihe ja prosessin kulku nivelvaiheessa
4. Yksilökohtainen oppilashuolto
  - 4.1 Yksilökohtaisen oppilashuollon prosessin kulku
  - 4.2 Oppilashuoltokertomusten laatiminen
  - 4.3 Oppilashuoltorekisterin salassapito- ja kirjaamiskäytännöt
5. Oppilashuollon monialaiset palvelut
  - 5.1 Kouluterveydenhuolto
  - 5.2 Psykososiaaliset palvelut – koulupsykologia ja koulukuraattori
  - 5.3 Tulkitsemis- ja avustajapalveluiden tuki
  - 5.4 Kouluruokailu ja koulukuljetus
  - 5.5 Oppilashuolto ja lastensuojelu
  - 5.6 Nuorten päihde- ja mielenterveystyö sekä lasten ja nuorisopsykiatrian poliklinikka
  - 5.7 Perheneuvola
  - 5.8 Koulupoliisi
  - 5.9 Erityisopetus
  - 5.10. Yhteistyö terveystiedon opetuksen kanssa
  - 5.11. Nuorisotoimi
6. Turvallinen arki
  - 6.1 Turvallisuuden edistäminen
  - 6.2 Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa
  - 6.3 Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
  - 6.4 Käyttäytymisohjeet ja seuraamukset
  - 6.5 Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen
7. Yhteistyö kodin ja koulun kanssa ja tiedonsaanti
  - 7.1. Oppilaan vaikutusmahdollisuuden kouluyhteisössä
8. Oppilashuollon toteuttaminen, seuranta ja arviointi
  - 8.1 Ennaltaehkäisevän oppilashuoltotyön arviointi kouluyhteisön tasolla
9. Lomakkeita ja malleja liittyen oppilashuoltoon
10. Oppilashuoltoon liittyvät keskeiset lait.
11. Koulun ulkopuolisten oppilashuollon toimijoiden yhteystietoja

1.Oppilashuollon toimintaperiaatteet ja tavoitteet

Oppilashuollon tavoitteena on edistää ja tukea lapsen tai nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista ja ehkäistä syrjäytymistä yhteiskunnasta. Oppilashuolto liittyy kiinteänä osana koulun kasvatus- ja opetustehtävään. Oppilaalla on oikeus saada maksutta sellainen oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää.

Oppilashuolto on kaikkien koulu yhteisössä toimivien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien viranomaisten yhteinen tehtävä. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä koulun ulkopuolisten viranomaisten ja oppilaan ja hänen huoltajiensa kanssa. Alakouluissa koulun puolelta ensisijainen yhteys henkilö kotiin päin oppilashuollollisissa asioissa on oppilaan oma luokanopettaja ,yläkoulussa puolestaan oppilaan luokanvalvoja.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisäävät oppilashuollon tuntemusta ja edesauttavat palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

2.Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut Leppävirran kunnassa

Leppävirran kunnassa perusopetuksen oppilashuollon piiriin kuuluu n. 1000 oppilasta. Kunnan alueella toimii yksi yläkoulu (Kivelän koulu) ja kuusi alakoulua(Alapiha, Sorsakoski, Kurjala, Konnuslahti, Oravikoski ja Timola)

Kunnan alueella on käytettävissä seuraavat oppilashuollolliset palvelut: koulukuraattori, kouluterveyspalvelut eli kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri, kasvatus- ja perheneuvolan palvelut sekä erityisen nuorten sairaanhoitajan palvelut (pääpaino nuorten mielenterveytyössä) Näiden oppilashuoltopalvelujen lisäksi oppilaille on tarjolla muita monialaisia ja koulun kanssa yhteistyötä tekeviä palveluja, kuten esimerkiksi nuorisotoimi ja sosiaalitoimi. Tarvittaessa käytössä ovat myös sairaalakoulun palvelut, jotka tapahtuvat Kuopiossa Alavan tai Julkulan sairaalakouluissa.

Perusopetukseen kuuluville oppilaille tulee järjestää mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun koulupsykologin tai kuraattorin kanssa ja oppilaan tulee tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle. Oppilaan pyytäessä mahdollisuutta henkilökohtaiseen keskusteluun koulupsykologin tai koulukuraattorin kanssa tulee se järjestää viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas on keskustelua pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana koulun työpäivänä.

Koulupsykologi vastaa Leppävirran kunnan kaikkien perusopetuksen oppilaiden palvelujen tarjoamisesta. Käytännössä hänellä on siis palvelujensa piirissä n. 1000 oppilasta. Koulupsykologi toimii perheneuvolassa, käytännössä hän vastaa koko kunnan perusopetuksen oppilaiden kohdalla palvelujen tarjoamisesta viitenä päivänä viikossa. Hänen resurssina on jaettu joustavasti kaikkien perusopetuksen piiriin kuuluvien oppilaiden kesken.

Koulukuraattorin palvelujen piiriin kuuluvat kaikki Leppävirran kunnan perusopetuksen oppilaat oppilasta. Kivelän koululla (yläkoulu) koulukuraattorin palvelut ovat saatavilla kahtena koulupäivän viikossa, yleensä klo 10-14 välisenä aikana. Koulun henkilökuntaan yhteyttä ottamalla palveluja on saatavilla muunakin aikana. Alakouluilla koulukuraattori kiertää viikottain ja hänen kanssaan on mahdollista sopiva puhelimitse tapaamisaikaa. Kunnan alueella toimiva koulukuraattori kuuluu sosiaalitoimen alaisuuteen.

Leppävirran kunnan alueella sosiaalityöntekijöitä on pääsääntöisesti neljä, joista yksi on johtava sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijät toimivat työpareittain, kuitenkin niin, että toinen työntekijöistä on päävastuullinen toimija. Sosiaalityöntekijöihin saa parhaiten yhteyttä puhelimitse soittoaikan (ks. yhteystiedot)

Kouluterveydenhoitajien palvelut on toteutettu siten, että yläkoululla on yhteinen terveydenhoitaja lukion kanssa, hänen palvelujensa piiriin kuuluvat piiriin kuuluvat Kivelän yläkoulun oppilaat ja Leppävirran lukion oppilaat, joita on yhteensä noin n. 480. Kouluterveydenhoitaja on Kivelän koululla maanantaisin, keskiviikkoisin, torstaisin ja perjantaisin, lukiolaiset voivat käydä samoina päivinä kouluterveydenhoitajan vastaanotolla.

Alakouluilla on oma nimetty kouluterveydenhoitajansa, joita kunnan alueella toimii kaksi. He kiertävät omilla kouluillaan sovittuina viikonpäivinä.

Koululääkäri on koko kunnan opetustoimen yhteinen, hänelle voi aikaa varata parhaiten ottamalla yhteyttä omaan kouluterveydenhoitajaan.

Nuoristotoimi on mukana kiinteästi kunnan oppilashuollossa tarjoamalla perusopetuksen oppilaille harrastekerhoja ja projekteja vapaa-aikana. Kunnan nuoristotoimi osallistuu myös peruskoulujen arkeen erilaisina teemapäivinä ja järjestää esimerkiksi yläkoululla välituntitoimintaa.

Kuntaan on laadittu lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jolla pyritään kokonaisvaltaisesti edistämään lasten ja nuorten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Suunnitelmaan pääset tutustumaan tästä:

http://www.leppavirta.fi/365_upload/content_images/files/Lasten%20ja%20nuorten%20hyvinvointisuunnitelma%202013-2016.pdf

3.Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat Leppävirran kunnassa

Jokaisella kunnan alueen perusopetusta antavalla koululla on kirjallinen suunnitelma oppilashuollon järjestämiseksi. Suunnitelma voi olla useamman koulun yhteinen. Suunnitelmassa tulee ilmetä seuraavat asiat:

- yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi.
- yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa
- oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa
- yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä
- oppilashuollon tuki kurinpitotilanteiden tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä
- asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä
- oppilashuoltokertomusten laatiminen ja säilytys
- yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa, kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi.

3.1. Kuntakohtainen oppilashuollon ohjausryhmä

Kunnan alueella toimii nimetty kuntakohtainen oppilashuollon ohjausryhmä, johon kuuluu edustajat kaikista kunnan alueella toimivista alakouluista ja yläkoululta. Lisäksi ryhmään kuuluu edustaja lukiolta. Kuntakohtaiseen ohjausryhmään kuuluvat myös kouluterveydenhuollon, sosiaalitoimen ja nuorisotoimen edustajat.

Ryhmän tehtävänä on ohjata ja kehittää kunnan alueella tapahtuvaa oppilashuoltotyötä, selvittää oppilashuoltoon tarkoitettujen resurssien riittävyttä ja kohdentamista sekä ohjata oppilashuoltoon liittyvien tilastojen ja tutkimusten tekemistä.

Kuntakohtainen ohjausryhmä kokoontuu tarvittaessa, kuitenkin ainakin kaksi kertaa lukuvuoden aikana.

3.2. Koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät

Jokaisessa kunnan alueen perusopetusta antavassa koulussa on oltava nimetty koulukohtainen oppilashuoltoryhmä. Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän kokoontumisten tulisi olla säännönmukaisia ja niistä on hyvä pitää muistiota.

Koulukohtaiseen oppilashuoltoryhmään yläkoulussa (Kivelä) kuuluvat: apulaisrehtori, tarvittaessa rehtori, opinto-ohjaaja, erityisopettajat, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, nuorisotoimen edustaja, sosiaalitoimen edustaja, perheneuvolasta työntekijä sekä nuorten sairaanhoitaja. Heidän lisäksi koulukohtaiseen oppilashuoltoryhmään osallistuu vaihtuva aineenopettajien tai luokanvalvojien edustaja.

Koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän koollekutsumisesta yläkoululla vastaa apulaisrehtori, pääsääntöisesti kokouksia pidetään kerran kuukaudessa tai useammin tarpeen vaatiessa. Alakouluilla koulukohtaisen oppilashuoltoryhmän koolle kutsumisesta vastaa pääsääntöisesti koulun rehtori tai johtava opettaja.

Tehtävänä koulukohtaisella oppilashuoltoryhmällä on seuraavia asioita

- oppilashuollon suunnittelu ja kehittäminen sekä tukitoimien järjestämisen suunnittelu yleisellä tasolla
- oppilashuollon toteuttaminen yleisellä tasolla koulussa sekä kodin ja koulun yhteistyön edistäminen
- sekä oppilashuollon toimivuuden arviointi omassa koulussa
- kiusaamiskyselyjen tekeminen ja käsittely
- kouluympäristön kehittäminen
- erilaisten teemapäivien toteuttaminen
- koulun yleisen toimintakulttuurin kehittäminen

Koulukohtaista oppilashuoltoryhmää ei ole tarkoitettu yksittäisen oppilaan asian käsittelyyn, eikä siellä voi keskustella oppilaiden asioista nimillä

3.3.Ohjaus, niveltävävaihe ja prosessin kulku nivelvaiheessa

Ohjaus ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa sisältää yläkoulun esittelyn (alakoulukierros, tutustumis- ja ryhmäytymispäivä oppilaille, vanhempainilta 6.-luokkalaisten huoltajille), opetuksen ja ohjauksen järjestämiseen vaikuttavien tekijöiden kartoittamisen ennen ryhmien muodostamista sekä tarvittavat oppilashuoltopalaverit, jos on erityinen huoli siirtymisestä yläkouluopiskeluun.

Yläkoulun aikana oppilaanohjauksella tuetaan oppilaan koulunkäyntiä kokonaisvaltaisesti. Ohjaus on kokonaisuus, joka muodostuu luokkamuotoisesta, pienryhmä- ja henkilökohtaisesta ohjauksesta sekä työelämään tutustumisesta (TET). Oppilaan koulumenestyksen ja käyttäytymisen ohjaukseen opintojen aikana osallistuvat kaikki opettajat. Yläkoulun alkuvaiheessa päävastuu ohjauksesta on luokanvalvojalla. Luokanvalvojan opastuksella opetellaan opiskeluun, yleiseen järjestykseen, ruokailuun, oppilashuoltoon ja poissaoloihin liittyviä käytänteitä. Luokanvalvoja ohjaa myös luokkansa ryhmäytymistä ja huolehtii alusta alkaen tarvittavasta yhteistyöstä huoltajien kanssa (sisältäen mm. vanhempainvartit). Aineenopettajan tehtävänä on auttaa oppilasta perehtymään ainekohtaisesti opiskeluun ja oppimiseen sekä työelämäyhteyksiin. Erilaisten koulunkäyntiin liittyvien vaikeuksien voittamiseksi oppilasta tuetaan tukiopetus- ja/tai erityisopetuksen järjestelyin tai ohjataan tarvittaessa laajempiin oppilashuollon tukitoimiin.

Oppilaanohjaaja toimii yhteistyössä rehtorin, apulaisrehtorin, luokanvalvojen, erityisopettajien, aineenopettajien, kasvatustoiminnanohjaajan ja terveydenhoitajan kanssa sekä huolehtii yhteyksistä toisen asteen oppilaitoksiin ja työelämän edustajiin.

Oppilaanohjaukseen sisältyy seitsemännellä vuosiluokalla ajankäytön hallintaan, opiskelun esteisiin, opiskelutaitojen kehittämiseen, oppiaineiden merkitykseen, arviointiin, itsetuntemukseen, vuorovaikutukseen ja ainevalintoihin liittyviä asiasisältöjä. Valinnaisainevalintoihin liittyen järjestetään huoltajille vanhempainilta, minkä toivotaan tuovan huoltajat mukaan ohjaamaan oppilasta ratkaisuisaan. Oppilaille esitellään Suomen koulujärjestelmää ja elinkeinorakennetta, jälkimmäistä myös paikallisella tasolla. Kiinnostusta eri koulutusmahdollisuuksiin viritellään kertomalla paikallisesta lukiosta ja vieraillemalla ammatillisessa oppilaitoksessa. 8.-luokkalaisilla tavoitteena on ammattialoihin tutustuminen ja työelämän pelisääntöjen oppiminen. Kevätkaudella oppilaat ovat yhden viikon työelämään tutustumisjaksolla itse hankkimallaan työpaikalla.

Tyypillistä on, että oppilaanohjaajan rooli ohjauksessa korostuu, mitä pidemmälle opiskelu edistyy. Samalla ohjaus kohdentuu yhä voimakkaammin uraohjaukseen. Yhdeksännellä luokalla oppilaanohjaus painottuu jatko-opiskelua ja urasuunnitelmia koskeviin sisältöihin. Tavoitteena on ohjata oppilasta itsetuntemukseen, päätöksentekoon, ammattialoihin, koulutusvaihtoehtoihin, työelämään ja yhteishakuun liittyvissä kysymyksissä. Henkilökohtaisen ohjauksen avulla kartoitetaan kokonaisvaltaisesti oppilaan tilannetta, ja käynnistetään tarvittaessa yhteistyö työ- ja elinkeinopalveluiden psykologin ja kouluterveydenhoitohenkilöstön kanssa. Myös kodin ja koulun yhteistyö korostuu, sillä huoltajille järjestetään jatko-opintoihin hakeutumiseen keskittyvä vanhempainilta, ja oppilaanohjaaja on mukana hojks-palavereissa ja oppilasta koskevissa muissa koulun järjestämässä palavereissa. Koulutus- ja uravalintaan liittyvän päätöksen tueksi järjestetään kaikille oppilaille tai pienryhmälle suunnattuja vierailuja oppilaitoksiin, ammattialojen esittelyjä omalla koululla ja viikon kestävä työelämään tutustumisen jakso. Lisäksi tehostettu henkilökohtainen ohjaus voi sisältää koulutuskokeilujakson erityisammattioppilaitoksessa ja/tai lisäjakson tutustumista koulutuslalla opiskeluun tai työelämään.

Perusopetuksen opintojen loppuvaiheessa kiinnitetään erityistä huomiota opiskelujen etenemiseen ja mahdollisten tukitoimien tarpeellisuuteen. Oppilasta ohjataan päättöarviointiin, korotuskuulusteluihin ja ehtolaiskuulusteluihin liittyvissä kysymyksissä.

Kesän aikana yläkoulun oppilaanohjaajan tehtäviin kuuluu peruskoulunsa päättäneiden jälkiohjaus: nuorten ohjaus mahdollisiin uusiin hakuihin, nivelvaihepalaverit opiskelijat vastaanottavien tahojen kanssa sekä yhteistyö kunnan etsivää nuorisotyötä tekevien kanssa.

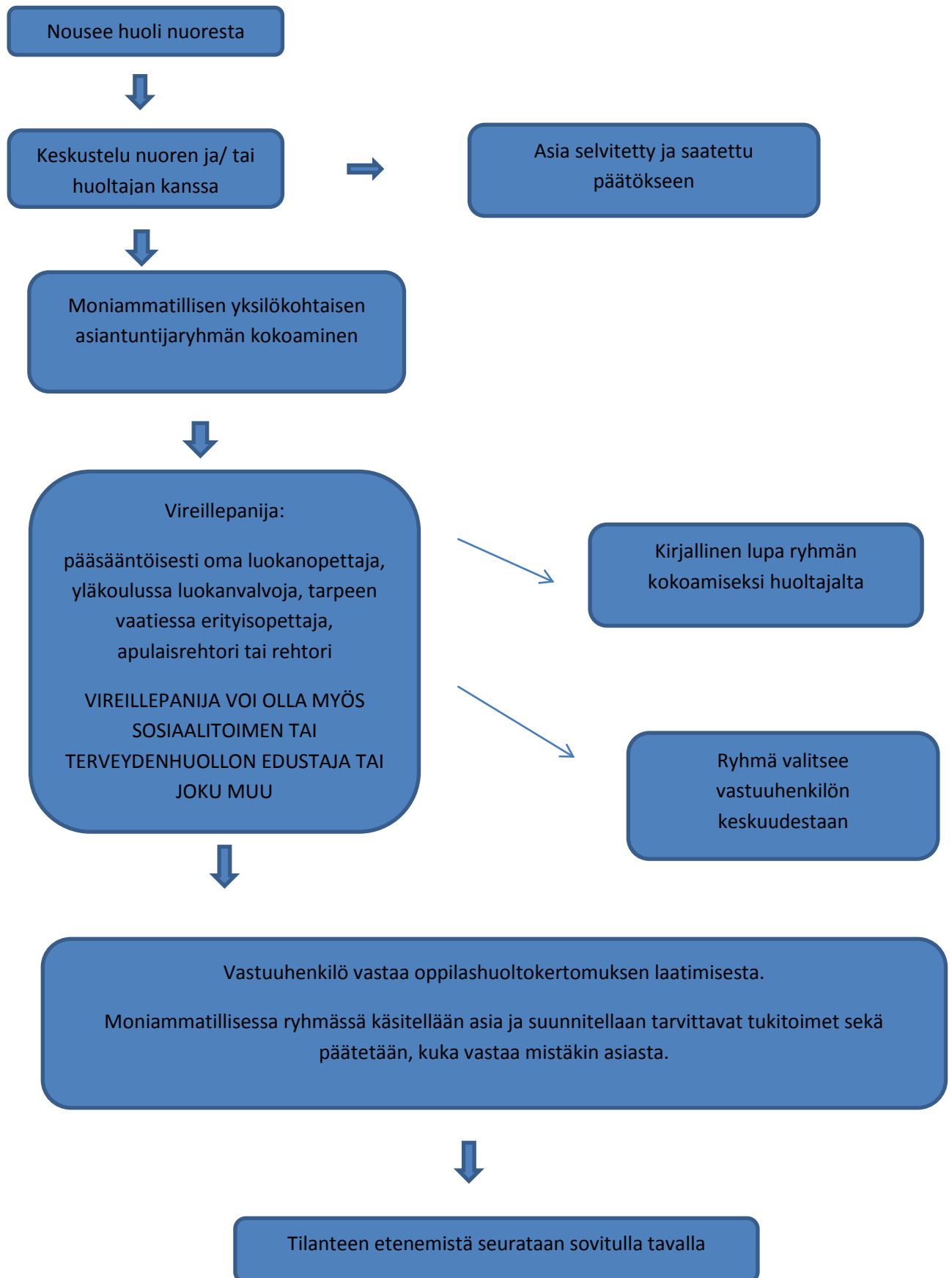
4.Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisessa oppilashuoltoryhmässä käsitellään yksittäisen oppilaan asiaa. Asian käsittelyyn tarvitaan aina huoltajan ja tietyissä tapauksissa oppilaan lupa. Yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu tarpeen mukaan ja se kootaan aina erikseen ”räätälöidysti” tilanteen ja oppilaan tarpeiden mukaan.

Yksittäisen oppilaan asian käsittelyyn voi osallistua muitakin henkilöitä (esim. oppilaan läheinen), mutta tähän vaaditaan aina erikseen kirjallinen suostumus. Katso aiheesta tarkemmin seuraavan sivun kaaviosta.

Käytännössä yksilökohtaisen oppilashuollon prosessi etenee seuraavan kaavion mukaisesti

4.2. Oppilashuoltokertomusten laatiminen

Kun yksittäisen oppilaan asiaa käsitellään, tulee kokouksesta laatia aina oppilashuoltokertomus. Tämä tapahtuu siten, että yksittäisen oppilaan asiaa käsittelevä ryhmä valitsee keskuudestaan vastuuhenkilön, joka suorittaa oppilashuoltokertomuksen laatimisen. Kertomus tehdään jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Mikäli yläkoulun henkilökuntaan kuuluva luokanvalvoja osallistuu yksittäisen oppilaan asiaa käsittelevään oppilashuoltoryhmän kokoukseen on oppilashuoltokertomuksen tekeminen pääsääntöisesti hänen vastuullaan.

Oppilashuoltokertomuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteistiedot
- kirjauksen tekemisen päivämäärä, kirjauksen tekijä ja hänen ammattinsa tai virka-asemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa / työtehtävänsä
- käsiteltävän asian aihe ja kuka on asian laittanut vireille
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutuneet toimenpiteet (arviot, selvitykset, tutkimukset)
- toteutuneet toimenpiteet (yhteistyö eri tahojen kanssa, aikaisemmat tukitoimet)
- tiedot asian käsittelystä kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamiseen liittyvä suunnitelma
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot

4.2 Oppilashuoltorekisterin salassapito ja säilyttäminen

Oppilashuoltokertomus säilytetään oppilashuoltorekisterissä, jonka ylläpidosta vastaa opetuksen järjestäjä. Oppilashuoltokertomukset muodostavat aikajärjestyksessä etenevän kertomuksen. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot ovat salassa pidettäviä, ja jos rekisteriin annettuja tietoja luovutetaan sivulliselle, tulee rekisteriin tehdä merkintä siitä, kenelle tietoja on luovutettu, millä perustella ja mitä tietoa sivulliselle on annettu.

Leppävirran kunnan alueella oppilashuoltokertomuksia säilytetään toistaiseksi paperiversioina oppilaan omalla koululla, josta ne siirtyvät oppilaan mukana oman kunnan alueella alakoulusta yläkouluun.

5.Oppilashuollon monialaiset palvelut

5.1.Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuolto toimii osana oppilashuoltoa yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja kotien kanssa. Sen tavoitteena on koko kouluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja oppilaiden terveyden, kasvun ja kehityksen tukeminen.

Kouluterveydenhuolto edistää, seuraa ja valvoo koulun työolojen ja koulutyön turvallisuutta ja terveellisyyttä yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Terveydenhoitaja tapaa oppilaat vuosittain säännöllisten terveystarkastusten yhteydessä, joita tehdään alakouluissa ja yläkoululla. Yläkoulussa tehdään kahdeksannella luokallalaaja terveystarkastus, jonne kutsutaan myös vanhemmat mukaan. Laajaan terveystarkastukseen kuuluu sekä terveydenhoitajan että lääkärintarkastus. Laajassa terveystarkastuksessa kouluterveydenhoitaja ja lääkäri arvioivat yhdessä oppilaan terveyden ja hyvinvoinnin lisäksi koko perheen hyvinvointia. Tarkastukseen sisältyy oppilaan ja vanhempien haastattelu sekä opettajan arvio oppilaan selviytymisestä koulussa. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa.

Alakouluissa kiertää kaksi kouluterveydenhoitajaa, joiden palvelujen saatavuus kannattaa tarkistaa ottamalla yhteyttä omaan kouluun, ellei tietoa ole saatavilla esimerkiksi kunkin alakoulun kotisivuilta tai koulun ylläpitämiltä Peda.net – sivustolta.

Oppilaille on yläkouluissa tarjolla yksilökohtaisten terveystarkastusten lisäksi avovastaanotto aikoja, jonne oppilaat voivat hakeutua tarpeen mukaan. Vanhemmat, opettajat ja koulun muu henkilöstö voivat myös ohjata oppilaita kouluterveydenhuoltoon.

Kivelän koululla terveydenhoitaja on tavoitettavissa kaikkina muina päivinä paitsi tiistaina. Koululääkäri tekee laajoja terveystarkastuksia Kivelän yläkoululla n. 2 kertaa kuukaudessa, keskiviikko aamupäivisin.

5.2.Psykososiaaliset palvelut – koulupsykologi ja koulukuraattori

Koulukuraattorilla on vastaanotto Kivelän yläkoululla maanantaisin ja torstaisin klo 9-14. Muina aikoina koulukuraattori on tavoitettavissa puhelimitse tai sähköpostitse. Alakouluissa koulukuraattori kiertää joko säännöllisesti tai tarvittaessa.

Oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti koulukuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä työpäivänä sen jälkeen kun oppilas on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Tapauksen kiireellisyyden arvioi koulukuraattori.

Koulukuraattori tarjoaa psykososiaalisen oppilashuollon palveluja oppilaiden, heidän huoltajiensa ja opettajien käyttöön. Koulukuraattorin työ toteutuu pääosin kouluissa yhteistyössä oppilaiden,

heidän huoltajiensa, opettajien ja muiden oppilashuoltotyöhön osallistuvien henkilöiden sekä tarvittaessa koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Koulukuraattori on koulun sosiaalityöntekijä, joka toimii yhteistyössä alueen lastensuojelutyöntekijöiden kanssa. Koulukuraattori osallistuu oppilaan koulunkäyntivaikeuksiin liittyvien tukitoimien suunnitteluun, toteuttamiseen ja seurantaan, sekä tuo näkökulmansa koulun oppilashuoltotyön, kouluyhteisön toiminnan, opetus- ja kasvatustyön sekä koulun ja kodin välisen yhteistyön toteuttamiseen, suunnitteluun ja kehittämiseen.

Koulukuraattorin toimintaperiaatteita ovat:

- varhainen puuttuminen
- mahdollisimman helppo kuraattoripalvelujen saatavuus
- ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys
- työ tehdään mahdollisimman pitkälle koulussa eli oppilaan omissa arkiympäristöissä
- tiivis yhteistyö sidosryhmien kanssa

Koulupsykologin työtehtävistä ja yhteystiedoista lue tarkemmin kohdasta 5.7 perheneuvola.

5.3.Tulkitsemis- ja avustajapalveluiden tuki

Vammaisella ja muulla tukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät perusopetuslain mukaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut. Tulkitsemis- ja avustajapalveluiden tarkoituksena on taata oppilaalle oppimisen ja koulunkäynnin perusedellytykset ja mahdollisimman esteetön oppimisympäristö.

Tulkitsemis- ja avustajapalveluiden järjestämisestä päättää opetuksen järjestäjä. Oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalveluiden tarve, määrä ja laatu arvioidaan oppilaan opettajien ja oppilashuollon henkilöstön yhteistyönä hyödyntäen oppilaan huoltajan antamia tietoja ja mahdollisten koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoja.

Aiheesta lisää:

http://www.leppavirta.fi/365_upload/content_images/files/ops%202011%20yleinen%20osa%281%29.pdf

5.4. Kouluruokailu ja koulukuljetus

Kouluruokailu on tärkeä osa oppilaan koulupäivää ja kasvavalle nuorelle säännöllinen ruokailu on tärkeää, siksi kannustamme oppilaita osallistumaan kouluruokailuun. Ruokailutilanteessa noudatetaan hyviä käytöstapoja ja oma ruokailupaikka jätetään siistiin kuntoon

Kivelän koulussa on kaksi ruokailuvuoroa: klo 10.45 ja 11.45, kummankin ruokailuvuoron pituus on 35 minuuttia. On tärkeää, että oppilas ruokailee hänen luokalleen määrättyyn aikaan, näin kummassakin ruokailuvuorossa ruuan riittävyys kaikille varmistuu. Kouluruokailua valvovat päivittäin vaihtuvat opettajat.

Niille oppilaille, joiden koulupäivä jatkuu klo 14 jälkeen maanantaisin ja keskiviikkoisin, on yläkoululla järjestetty välipala. Välipalan nauttimista valvoo opettaja.

Ruokailussa on tarjolla vaihtoehtoja sellaisille oppilaille, joilla on ruoka-aineisiin liittyviä allergioita. Pääsääntöisesti keittiöhenkilökuntaa allergioista tiedottaa terveydenhoitaja. Jos on epäselvyyttä ruokailutilanteessa ruuan sopivuudesta, kannattaa sitä kysyä keittiöhenkilökunnalta.

Leppäviran kunnan alueella useat ovat kyyditysoppilaita. Lähes kaikki heistä kyyditään linja-autoilla, joita täydentävät koulutaksit.

Leppävirran kuntaan on laadittu koululaiskuljetusopas, jossa on laajalti koulukuljetuksiin liittyviä neuvoja ja ohjeita. Näin pyritään huolehtimaan koulumatkojen turvallisuudesta ja toimivuudesta. Kyseinen opas sisältää ohjeita huoltajille, oppilaille sekä koulukuljetuksista vastaaville.

Tarkemmin oppaaseen pääset tutustumaan osoitteessa:

http://www.leppavirta.fi/365_upload/content_images/files/Leppavirran%20kuljetusopas.pdf

5.5. Oppilashuolto ja lastensuojelu

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen ja virikkeitä tarjoavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun ja huolenpitoon. Lastensuojelun tarkoituksena on turvata nämä oikeudet vaikuttamalla yleisiin kasvuoloihin, tukemalla vanhempia ja huoltajia lasten kasvatuksessa sekä perhe ja lapsikohtaisella lastensuojelutyöllä.

Sosiaalityöntekijä selvittää lastensuojelun tarvetta yhdessä lapsen/nuoren ja perheen kanssa. Tarvittaessa lasta ja perhettä voidaan tukea avoimuuden tukitoimilla (esim. toimeentulon ja asumisen turvaaminen, tuki lapsen/perheen ongelmatilanteen selvittämiseen, lapsen taloudellinen ja muu tukeminen koulunkäynnissä, harrastuksissa ja läheisten ihmissuhteiden ylläpitämisessä, tukihenkilö tai – perhe, perhetyö, lapsen kuntouttamista tukevat palvelut, vertaisryhmätoiminta, loma- ja virkistystoiminta, perhekuntoutus, lapsen lyhytaikainen sijoitus perhe- tai laitoshoidon.)

Lastensuojelu ja sosiaalityö kuuluu olennaisena osana oppilashuoltoon. Leppävirran kunnan alueella koulut pyrkivät oppilashuoltotyössä ennaltaehkäisevään ja joustavaan yhteistyöhön lastensuojelun kanssa.

5.6. Nuorten päihde- ja mielenterveystyö sekä lasten ja nuorisopsykiatrian poliklinikka

Nuorten päihde- ja mielenterveystyö perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa.

Leppävirran terveysasemalla mielenterveysneuvolassa työskentelee nuorten mielenterveystyössä psykiatrinen sairaanhoitaja. Tavattavissa tiistai aamuisin Kivelän koululla, muuna aika terveysasemalla. Ajan varaaminen tapahtuu puhelimitse (044 7171366), lääkärin lähetettä ei tarvita. Nuorten mielenterveystyön tehtävä on nuorten tilanteiden selvittely erilaisissa mielenterveydellisissä ja psykososiaalisissa ongelmissa, elämän kriiseissä sekä kasvun ja kehityksen vaikeuksissa. Arvioida hoidon tarvetta; yksilötyö, perhetyö, verkostotyö ja tarpeen mukainen jatkotutkimuksiin ohjaaminen. Yhteistyö nuoren verkostojen ja hoitoon osallistuvien kanssa.

Lasten ja nuorten psykiatrinen erikoissairaanhoido tapahtuu Kuopion yliopistollisen sairaalan lasten ja nuorisopsykiatrian yksiköissä, poliklinikalla tai osastolla. Hoito tai tutkimusjaksolle tarvitaan lääkärin lähete.

Päihteitä käyttävä nuori voidaan ohjata Varkauden päihdeklinalle yhteistyössä mielenterveystyön ja sosiaalitoimen kanssa.

5.7. Perheneuvola

Perheneuvolassa toimii perheneuvolan psykologi sekä sosiaalityöntekijä.

Koulupsykologina toimii Laura Aalto, joka tekee perusopetuksen oppilaille muun muassa oppimisen vaikeuteen liittyviä testejä. Hän selvittää myös käyttäytymisen ohjaamiseen liittyviä pulmia, sekä oppilaan kasvuun ja kehitykseen liittyviä perhetilanteita. Hänen asiakkainaan ovat koko kunnan perusopetukseen kuuluvat oppilaat.

Psykologin palveluja tarvittaessa kannattaa olla yhteydessä perheneuvolan sosiaalityöntekijään: Seija Tarro, puhelin 040 827 5495, 017 5709548 (puhelinaika ma – pe 12.00 – 12.30)s-posti: seija.tarro@leppavirta.fi

Perheneuvolan sosiaalityöntekijä Seija Tarro

Puhelin 040 827 5495, 017 5709548 (puhelinaika ma – pe 12.00 – 12.30)s-posti: seija.tarro@leppavirta.fi

Hänen tehtäviinsä kuuluvat seuraavat:

Ohjaus- ja neuvonta lasten/nuorten vanhemmille

- antaa ohjausta ja neuvontaa vanhemmille lasten kasvatukseen, kehitykseen ja perhe-elämään liittyvissä kysymyksissä henkilökohtaisilla käynneillä tai puhelimitse.

Lapsen/nuoren tutkimukset perheneuvolassa

-lasten/nuorten kehityksellisten häiriöiden (esim. oppimisvaikeudet) tai tunne-elämään liittyvien selvittelyjen aikana sosiaalityöntekijä kartoittaa lapsen kehityshistoriaa sekä perheen historiaa/nykytilannetta

Koulun oppilashuolto

- osallistuu koulun oppilashuoltoon koulun kanssa sovittavalla tavalla yhdessä psykologin kanssa

Terapiat

- auttaa tarvittaessa lapsia, nuoria ja perheitä -, pari- , perhe- ja ryhmäterapioiden avulla

Ryhmämuotoinen toiminta lapsille- ja perheille

-osallistuu ryhmämuotoisen toiminnan järjestämiseen lapsille ja perheille yhdessä muiden yhteistyötahojen kanssa (esim. lasten sosiaalisia - ja ryhmätaitoja tukevat ryhmät, ryhmät avioerotilanteessa oleville perheenjäsenille jne...)

Perhevalmennus

- osallistuu perhevalmennuksen järjestämiseen vanhemmuuteen ja parisuhteeseen liittyvissä aiheissa.

Konsultaatio- ja asiantuntija-apu

- toimii asiantuntijana lasten kasvatukseen, kehitykseen ja perhe-elämään liittyvissä kysymyksissä yhdessä psykologin kanssa.

Sosiaalitoimen tai oikeuden pyytämät selvitykset

-vanhemmuuden arviot

-huolto- ja tapaamisriitoja koskevat selvitykset

-täytäntöönpanosovittelu

Verkostotyö

-erilaisiin yhteistyöryhmiin osallistuminen

5.8. Koulupoliisi

Leppävirran kunnan perusopetusta antavilla kouluilla on mahdollisuus tehdä yhteistyötä poliisin kanssa.

Kivelän koululle on nimetty koulupoliisi. Koulu voi olla yhteydessä koulupoliisiin tilanteissa, jotka koulun harkinnan mukaan vaativat poliisin selvittelyä tai ohjausta. Tällaisia tilanteita voivat olla rikosoikeudellisen vastuun piiriin kuuluvat asiat.

Koulupoliisiin tehtävän kuvaan kuuluu myös omien resurssiensa puitteissa laillisuuskasvatuksen antaminen ja nuorten ohjaaminen kunnan alueen peruskouluissa.

5.9.Erityisopetus

Kolmiportainen tuki

Opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteisesti suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tuen tarpeen arviointi ja toteutus tehdään yhteistyössä huoltajien, toisten opettajien, muun henkilöstön ja eri asiantuntijoiden kanssa.

Tuen arviointiin ja toteutukseen liittyvät asiakirjat käsitellään tarpeen vaatessa moniammatillisesti oppilashuoltoryhmässä tai muulla tavalla järjestettävässä moniammatillisessa oppilashuoltotyössä. Näiden ryhmien koolle kutsumiseksi ei tarvita huoltajan lupaa. Erityisopetukseen liittyviä asioita säätelee perusopetuslaki, vaikka erityisopetuksen järjestäminen onkin osa oppilashuoltoon kiinteästi liittyvää toimintaan.

Tukimuotoja käytetään sekä yksittäin että yhdessä toisiaan täydentävinä. Tukea annetaan niin kauan ja sen tasoisena kuin se on tarpeellista. Tuki jaotellaan kolmeen tasoon; yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen (ks. kaavio seuraavalla sivulla).

YLEINEN TUKI	↔	TEHOSTETTU TUKI	↔	ERITYINEN TUKI
(tarvittaessa oppimissuunnitelma)		Pedagoginen arvio Oppimissuunnitelma		Pedagoginen selvitys Erityisen tuen päätös + HOJKS
TUKIMUODOT				
YLEINEN TUKI		TEHOSTETTU TUKI		ERITYINEN TUKI
		(luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki)		
eriyttäminen		eriyttäminen		eriyttäminen
oppilaanohjaus		oppilaanohjaus		oppilaanohjaus
oppilashuollon tuki		oppilashuollon tuki		oppilashuollon tuki
tukiopetus		tukiopetus		tukiopetus
osa-aikainen erityisopetus		osa-aikainen erityisopetus		osa-aikainen erityisopetus
apuvälineet		apuvälineet		kokoaikainen erityisopetus
avustajapalvelut		avustajapalvelut		apuvälineet
ohjaus- ja tukipalvelut		ohjaus- ja tukipalvelut		avustajapalvelut
				ohjaus- ja tukipalvelut

Yleisen tuen ollessa riittämätöntä, oppilaalle annetaan tehostettua tukea. Se on luonteeltaan vahvempaa ja pitkäjänteisempää kuin yleinen tuki. Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja, on pedagogiseen arvioon perustuen annettava tehostettua tukea hänelle laaditun oppimissuunnitelman mukaisesti. Tarvittaessa, ja etenkin silloin kun kyse on oppilaan hyvinvointiin ja kokonaiskehitykseen liittyvistä ongelmista, arvion liitteenä tulee olla myös jonkin muun asiantuntijan (psykologinen, lääketieteellinen tai sosiaalinen) lausunto oppilaan tuen tarpeesta.

Tehostetun tuen aikana voidaan käyttää kaikkia perusopetuksen tukimuotoja, lukuun ottamatta erityisen tuen päätöksen perusteella annettavaa erityisopetusta. Sen sijaan osa-aikaisen erityisopetuksen, opintojen yksilöllisen ohjauksen ja joustavien opetusryhmien käytön sekä kodin

kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu. Myös oppilashuollon osuutta oppilaan hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vahvistetaan.

Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joiden kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi muilla tukitoimilla. Erityisen tuen päätöksen tekee koulutoimenjohtaja oppilashuoltoryhmän esityksen pohjalta. Erityinen tuki muodostuu erityisen tuen päätökseen perustuvasta erityisopetuksesta sekä muista perusopetuksen tukimuodoista. Erityisen tuen tasolla on käytettävissä perusopetuksen kaikki tukimuodot.

Sairaalaopetus

Sairaalaopetusta järjestetään lasten- ja nuorisopsykiatrisissa, neurologisissa, foniatriassa tai somaattisissa tutkimuksissa tai hoidossa oleville oppilaille. Leppävirran kunnan sairaalaopetusta järjestää Alavan koulu tai Julkulan koulu Kuopiossa. Sairaalaopetuksessa korostuvat kasvatuksen ja opetuksen lisäksi pedagoginen kuntoutus ja kaikkien oppilasta opettavien, kasvattavien tai hoitavien tahojen yhteistyö.

Oppilaan oma koulu ja sairaalakoulu tekevät aktiivista yhteistyötä sairaalakoulujakson aikana sekä nivel- ja seurantavaiheessa. Oppilaan koulunkäyntiä koskevat merkitykselliset tiedot siirretään sairaalakoulun opettajalle ja sairaalakoulun opettaja puolestaan pitää oppilaan oman koulun oppilashuoltoryhmän, oppilaan huoltajat, erikoissairaanhoidon työntekijät ja muun verkoston ajan tasalla koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Oppilaan luokanvalvoja toimii yhdyshenkilönä koulujen välillä ja toimittaa esimerkiksi kokeita ja materiaaleja oppilaalle sairaalakouluun.

Joustava perusopetus

Perusopetuslain mukaan kunta voi järjestää päättämässään laajuudessa perusopetuksen 7-9-vuosiluokkien yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa. Joustavan perusopetuksen toiminnan tavoitteena on vähentää perusopetuksen keskeyttämistä ja ehkäistä syrjäytymistä. Joustavan perusopetuksen toiminnalla tarkoitetaan perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan järjestettävää opetusta ja oppimisen ja kasvun tukea. Opetus järjestetään pienryhmämuotoisesti koulussa, työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä moniammatillista yhteistyötä sekä tuki- ja neuvontapalveluita käyttäen.

Toiminnassa korostuvat moniammatillinen sekä eri hallintokuntien ja organisaatioiden välinen yhteistyö, johon voivat osallistua mm. ammatilliset oppilaitokset ja lukiot, vapaan sivistystyön oppilaitokset sekä nuorten työpajat. Toiminnan suunnittelua ja organisointia varten voidaan muodostaa ohjausryhmä. Oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös. Päätös valmistellaan moniammatillisesti oppilashuolto-työssä. Joustavan perusopetuksen oppilaalle laaditaan oppimissuunnitelma tai tarkistetaan hänelle jo aiemmin laadittua oppimissuunnitelmaa.

5.10 Yhteistyö terveystiedon opetuksen kanssa

Kouluyhteisön ja –ympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia edistetään terveystiedon opetuksessa läpikäymällä seuraavia teemoja:

- suvaitsevaisuus, erilaisuuden hyväksyminen
- itsetuntemus ja tunteet
- sosiaaliset suhteet, väkivallattomuuden ja kiusaamisen ehkäiseminen
- henkilökohtaiset voimavarat ja sosiaalinen tuki
- kriisitilanteet ja niistä selviämisen keinot
- turvallisuus- ja terveystiedon koulussa ja vapaa-ajalla
- koulun ja kunnan tarjoamat terveystiedon palvelut ja terveellisen ympäristön merkitys

Teemoja käsitellään myös terveystiedon opetuksen kanssa

5.11. Nuorisotoimi

Nuorisotoimen omista tapahtumista ja toiminnoista noudatetaan tupakoimattomuutta ja päihteettömyyttä. Näihin puututaan koulupäivien aikana ja Nuokkarin aukioloaikoina.

- Kun nuorisotoimen toiminnoissa nuoren epäillään tupakoineen (tuoksukin sen kertoo), otamme asian puheeksi nuoren kanssa.
- Perjantai- ja lauantai-iltojen tapahtumiin puhallutamme kaikki nuoret (ei ole ollut kieltäytyjiä). Alaikäisen päihtyneen nuoren tiedot selvitetään ja otetaan yhteys kotiin ja ilmoitetaan sosiaalitoimeen.
- Seuraamme mahdollisuuksiemme mukaan tupakkatuotteiden ja päihteiden välitystä alaikäisille (myös liikkuessamme omalla vapaa-ajallamme, vaikka siihen ei ole veloitettukaan)

Nuorisotoimen mahdollisuudet:

1. Henkilökohtaisiin tapaamisiin pohjautuva ohjaus- ja tukityö matalan kynnyksen palveluna ennen kuin asiat ovat solmussa.

Yhteydenotto nuorisotoimen vastaavaan nuorisohjaajaan silloin, kun

- * nuori on yksinäinen, passiivinen tai hänellä ei ole kavereita eikä harrastuksia
- * nuori tarvitsee aikaa koulun ulkopuoliselta aikuiselta ja hän haluaa jutella omasta tilanteestaan.
- * nuori haluaisi osallistua toimintaan, jossa voi tehdä yhdessä, mutta ei ole löytänyt itselleen sopivaa
- * kaveripiiri muuttuu äkillisesti

2. FRIENDS -lasten ohjelma 9-12-vuotiaat ja nuorten ohjelma 13-16-vuotiaat

Friends on lasten ja nuorten mielen hyvinvointia tukeva sekä ahdistusta ja masennusta ennaltaehkäisevä ohjelma.

Se opettaa lapsia ja nuoria tunnistamaan ja käsittelemään tunteita, kannustaa myönteisiin ajattelumalleihin sekä tarjoaa selviytymiskeinoja vastoinkäymisten ja pettymysten kohtaamiseen. Friends-ohjelma vahvistaa minäkuva ja itsetuntoa sekä uskoa omaan pärjäämiseen. Menetelmä perustuu kokemukselliseen ja vertaisoppimiseen sekä yhdessä tekemisen avulla oppimiseen.

6.Turvallinen arki

6.1.Turvallisuuden edistäminen

Lähtökohtana turvallisessa arjessa on se, että kaikki koulussa työskentelevät, niin oppilaat, opettajat kuin henkilökuntakin voivat kokea olevansa turvassa kaikissa tilanteissa. Turvalliseen arkeen voi laskea kuuluvaksi fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden.

Jokaisella kunnan alueen perusopetusta antavalla koululla fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta edistetään siten, että koululla on suunnitelmat ja toimintamallit esimerkiksi kiusaamistilanteiden, väkivaltatilanteiden, kriisien tai onnettomuuksien sattuessa. Näissä toimintamalleissa on pyritty huolehtimaan koko kouluyhteisön hyvinvoinnista. Koulut voivat tehdä suunnitelman yhdessä.

Kouluilla on laadittu turvallisuusohjeita oppiaineisiin liittyen ja kouluissa noudatetaan turvallisuutta ohjaavaa lainsäädäntöä.

6.2.Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Kunnan alueen perusopetusta antavissa kouluissa tulee olla laadittuna toimintaohjeet äkillisiin kriiseihin ja uhka- ja vaaratilanteisiin. Toimintaohjeet voivat olla useamman koulun yhdessä laatimat tai kunnan yhteiset. Henkilökunta perehdytetään ohjeisiin ja niiden toimivuutta testataan aika-ajoin.

6.3.Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Leppävirran kunnan perusopetusta antavissa kouluissa tulee olla laadittuna suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Suunnitelma voi olla koko koulutoimen yhteinen tai useamman koulun yhdessä laatima. Henkilökunta perehdytetään suunnitelmaan.

Pääsääntönä on se, että asian havainnut opettaja puuttuu asiaan ja käynnistää selvitystyön. Painotamme myös sitä, että oppilaat ja huoltajat voivat aktiivisesti tuoda esille havaitsemiaan tapauksia, jotta niihin voidaan puuttua.

6.4.Käyttäytymisohjeet ja seuraamukset

Kouluilla on omat laaditut järjestysäännöt, joilla pyritään turvaamaan turvallista opiskeluympäristöä ja kasvattamaan nuoria yhteiskunnan sääntöjä noudattaviksi. Järjestysääntöjen tarkoituksena on edistää kouluympäristön toimivuutta ja kaikkien viihtyvyyttä koulussa.

Järjestysääntöihin yläkoulun osaltavoi tarkemmin perehtyä seuraavasta linkistä: <http://www.leppavirta.fi/palvelut/koulutoimi/kivelan-koulu/kivelan-jarjestyssaannot>

Kaikissa kunnan alueen kouluissa järjestysääntöjen rikkominen johtaa tarpeen vaatiessa perusopetuslain mukaisiin toimenpiteisiin. Oppilas voidaan määrätä kasvatuskeskusteluun, mikäli tästä ei ole apua voidaan määrätä jälki-istuntoa, joka on rankaisutoimenpide. On olemassa järjestysääntöjen rikkomuksia, jotka voivat johtaa suoraan jälki-istuntoon ilman kasvatuskeskustelua.

Oppilaalta voidaan myös evätä oikeus opiskeluun jäljellä olevaksi koulupäivän ajaksi. Päätöksen tekee rehtori ja asiasta tiedotetaan huoltajaa.

Mikäli rikkomukset jatkuvat tai ovat laadultaan erityisen törkeitä, voi rehtori antaa oppilaalle kirjallisen varoituksen.

Koulun kurinpidollisena toimena voidaan käyttää myös määräaikaista erottamista. Tästä toimenpiteestä päättää Leppävirralla koululautakunta.

6.5.Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen

Kouluissa on käytössä Wilma-järjestelmä, jonka avulla seurataan oppilaan poissaoloja. Merkinnän oppilaan poissaolosta ja sen syystä voi tähän järjestelmään tehdä huoltaja, jos hänellä on Wilma-tunnukset. Vaihtoehtoisesti huoltaja voi ottaa yhteyttä oman oppilaansa opettajaan tai luokanvalvojaan, joka voi tehdä poissaolomerkinnän Wilmaan. Oppilaan poissaolosta on syytä ilmoittaa ensimmäisenä poissaolopäivänä.

Luokanopettaja tai luokanvalvoja voi myöntää luvan kolmen päivän poissaoloon. Pidempään poissaoloon luvan myöntää rehtori tai koulunjohtaja.

Mikäli oppilas on poissa, joutuu oppilas tarvittaessa tekemään korvaavia suorituksia saadakseen opintonsa suoritetuksi. Oppilasta opettavan opettajan tulee seurata poissaoloja ja hänen tulee tarvittaessa ryhtyä koululla sovittuihin toimenpiteisiin, mikäli se on poissaolojen takia tarpeellista.

Mikäli poissaoloja alkaa kertyä, ottaa opettaja tai luokanvalvoja yhteyttä kotiin ja informoi asiasta oppilashuoltohenkilöstöä. Runsaat poissaolot johtavat siihen, että koululla pidetään palaveri asian selvittämiseksi.

Mikäli poissaoloja on paljon, eikä niille ole järkevää perustetta tai niiden määrä on vaarassa aiheuttaa opintojen etenemisen vaikeuksia tehdään asiasta koululta koulun toimintamallin mukaan lastensuojeluilmoitus.

7. Yhteistyö kodin ja koulun kanssa ja tiedonsaanti

Kodin ja koulun välinen yhteistyö ja tiedottaminen

Sujuva yhteistyö kodin ja koulun välillä helpottaa toimimaan yhdessä nuoren parhaaksi. Kasvatusvastuu nuoresta on kodilla. Koulun tehtävänä on tukea nuoren kasvua ja kasvatusta

Oma luokanopettaja tai luokanvalvoja on keskeisin toimija kaikissa oppilasta koskevissa asioissa, ja on myös koulun puolelta yhteydenpitäjä oppilaan asioissa kodin ja koulun välillä. Oma luokanopettaja tai luokanvalvoja seuraa oppilaan koulunkäyntiä, ja on yhteydessä kotiin aina tilanteen niin vaatiessa. Kodin ja koulun välistä yhteyttä pidetään sekä puheluin että Wilman kautta. Wilmaan merkitään mm. pidettävät kokeet, koenumerot, oppiaineen arvioinnit, poissaolot, myöhästelyt ja huomioita oppilaan työskentelystä. Vanhemmat saavat näin ajantasaista tietoa siitä, mitä koulussa tapahtuu ja onko asioita, joista on hyvä keskustella nuoren kanssa kotona. Wilman kautta luokanvalvojan ja opettajien on helppo ottaa yhteyttä huoltajiin, ja huoltajat voivat olla yhteydessä eri aineiden opettajiin.

Sekä alakouluissa, että yläkoululla oman opettajan tai luokanvalvojan tehtäviin kuuluvat säännönmukaiset tapaamiset vanhempien kanssa. Yläkoululla luokanvalvoja kutsuu huoltajat henkilökohtaiseen vanhempainvarttiin ensimmäisen syyslukukauden aikana ja järjestää tällainen tapaaminen tarpeen mukaan tai huoltajien niin halutessa myös muina kouluvuosina. Vanhempainvarttien ja vanhempainiltojen yhteydessä on mahdollisuus keskusteluun, tiedottamiseen sekä arvioivaan ja kehittävään palautteeseen.

Tiedottamiseen (mm. koulun ja oppilashuoltohenkilöstön yhteystiedot, opetussuunnitelma, opetuksen järjestäminen, opintoihin liittyvä arviointi ja koulun oppilashuoltotyö) käytetään myös

koulujen kotisivuja tai koulujen ylläpitämä Peda-net.- sivustoja.

Jos oppilaan koulunkäyntiin liittyen herää erityinen huoli, on luvattomia poissaoloja, on esiintynyt kiusaamista, joudutaan kurinpitomenettelyyn tai jos on jotain muuta erityistä tiedotettavaa, oma opettaja tai luokanvalvoja on yhteydessä kotiin. Tilanteen mukaan opettaja kutsuu huoltajat koululla järjestettävään palaveriin. Oppilaan ohjaaminen tukitoimiin suunnitellaan ja toteutetaan oman opettajan tai luokanvalvojan, opettajien sekä tarvittaessa muiden asiantuntijoiden yhteistyönä ja vuorovaikutuksessa oppilaan ja huoltajan kanssa. Perusopetuksen päättövaiheessa huoltajalle annetaan tietoa ja mahdollisuus keskustella oppilaan jatkokoulutukseen liittyvistä kysymyksistä ja mahdollisista ongelmista oppilaanohjaajan ja oppilashuollon eri asiantuntijoiden kanssa.

Oppilashuollollinen tuki kirjataan. Käsiteltäessä yksittäisen oppilaan tukeen liittyvää asiaa, oppilaan huoltajalle annetaan tietoa oppilasta koskevien tietojen käsittelyyn, tietojensaantiin ja niiden luovuttamiseen sekä salassapitoon liittyvistä kysymyksistä. Huoltajan kanssa käydään läpi esimerkiksi yksilöidyn kirjallisen suostumuksen merkitys oppilasta koskevan asian käsittelyssä sekä yhteistyön merkitys oppilaan kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa.

Tiedonsaanti

Oppilaan yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin em. lain tarkoittama peruste, pyritään luottamuksen ja yhteistyön turvaamiseksi aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan ja huoltajan suostumus myös salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

7.1.Oppilaan vaikutusmahdollisuuden kouluyhteisössä

Tukioppilastoiminta

Tukioppilastoiminta on peruskoulussa toimiva tukijärjestelmä, joka perustuu vertaistuen ajatukseen. Toiminnan tavoitteena on edistää hyviä toverisuhteita, kouluviihtyvyyttä, yhteisvastuuta sekä turvallista ja kannustavaa ilmapiiriä koulussa. Tukioppilaiden järjestämä toiminta luo me-henkeä koulussa ja edesauttaa hyväksyvän ja myönteisen ilmapiirin ja yhteisön syntymistä. Toiminnan näkökulma on ennaltaehkäisyssä eikä sitä ole tarkoitettu vakavien ongelmien ratkaisuun.

Tukioppilaat saavat koulutuksen, joka toteutetaan yhteistyössä koulun, nuorisotoimen ja seurakunnan kanssa. Tukioppilastoiminnasta vastaa koulussa työskentelevä opettaja.

8.Oppilashuollon toteuttaminen, seuranta ja arviointi

Oppilashuollon toimivuutta arvioi kuntakohtainen ohjausryhmä, mutta myös koulukohtaiset oppilashuoltoryhmät ovat merkittävässä roolissa oppilashuollon toteuttamisen, seurannan ja arvioinnin suhteen.

Käytännön toiminnan tasolla pyritään kuitenkin oppilashuoltotyön toiminnan jatkuvaan seurantaan, arviointiin ja kehittämiseen. Koulukohtaiseen oppilashuoltoryhmään voidaan kutsua välillä luokanopettajia, luokanvalvojia, aineenopettajia tai muita ulkopuolisia tahoja antamaan

palautetta oppilashuoltotyöhön kuuluvista aiheista. Oppilashuollon arviointia voidaan tehdä myös erilaisin kyselyin ja selvityksin.

8.2. Ennaltaehkäisevän oppilashuoltotyö

Oppilashuollossa painopiste on siirtynyt ennaltaehkäisevään oppilashuoltotyöhön, jolla pyritään erilaisin toimin estämään ongelmien syntymistä. Käytännössä parhaiten ennaltaehkäisevää oppilashuoltotyötä toteutetaan kehittämällä kouluun arkinen työympäristö sellaiseksi, joka pyrkii edistämään työyhteisön jäsenten hyvinvointia.

Ohessa muutamia esimerkkejä siitä, millä toimin voidaan harjoittaa ennaltaehkäisevää oppilashuoltotyötä. Katso kaaviota seuraavalla sivulla.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

- yhteydenpito kotiin
- huoltajien vastuu vanhempana
- yhteistyö opintojen tukemiseksi
- vanhempainillat ja –vartit

Varhainen puuttuminen ongelmiin ja niiden tunnistaminen

- koulutus henkilökunnalle
- tieto huolesta oppilashuoltohenkilöstölle
  - tiedonsiirto nivelvaiheessa
- tarkkailun alaisten oppilaiden seuranta ja nopea tukitoimien käynnistäminen sekä ohjaaminen jatkoselvityksiin
  - poissaolojen seuranta
- käyttäytymisen ja oppimisen etenemisen tarkkailu

Monialainen seuranta

- alkaa varhaislapsuudesta neuvolassa
- erilaiset terveydenhuollon seurannat ja kyselyt
- opintojen ohjaaminen
- ammatinvalinnan ohjaus

Pedagogiset keinot

- eriyttäminen (ryhmät, materiaalit, tehtävät)
- oppilaiden osallisuus
- opetustilojen ja välineiden ajantasaisuus ja kunnossapito
- motivaatio ja kannustus oppilaille

Kasvun, osallisuuden ja oppimisen tukeminen

- kerhotoiminta
- tukioppilastoiminta
- yhteistyö koulun sidosryhmien kanssa
- kiusaamiseen ja väkivaltaan puuttuminen
- tukitoimien seuranta

9. Lomakkeita ja malleja liittyen oppilashuoltoon

OPPILASHUOLTOLUPA

Oppilas: _____ Luokka: _____

Oppilashuoltokokouksen päivämäärä: _____ / _____ 2016

Käsiteltävät asiat:

Paikalla ovat huoltajan luvalla seuraavat oppilashuollon toimijat:

Nimi:

Työtehtävä

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Annamme/annan luvan käsitellä huollettavani asioita oppilashuoltoryhmän kokouksessa.

Emme anna / en anna lupaa käsitellä huollettavani asioita oppilashuoltoryhmän kokouksessa.

Päiväys sekä huoltajan ja oppilaan allekirjoitukset ja nimenselvennykset:

_____ / _____ 2016

Huoltajat:

Oppilas:

"TÄMÄ ON MALLI"

LUOTTAMUKSELLINEN

Punaisella oleviin teksteihin vaihdetaan oma teksti

OPPILASHUOLTOKERTOMUS

OPPILAAN NIMI JA OSOITE:	OLLI OPPILAS (010204-123X) KOTIPOLKU 1, 78900 LEPPÄVIRTA
HUOLTAJAN NIMI JA OSOITE:	ISÄ JA ÄITI OPPILAS KOTIPOLKU 1, 78900 LEPPÄVIRTA
HUOLTAJAN PUHELINNUMERO:	040 444 333221 ISÄ / 040 333 5551 ÄITI
KIRJATTU	01.01.2014 LEPPÄVIRRALLA
KIRJAAJA	AINO OPETTAJA, LUOKANVALVOJA
KOKOUKSEEN OSALLISTUIVAT	AINO OPETTAJA, LUOKANVALVOJA, KALLE KURAATTORI, KOULUKURAATTORI, ÄITI OPPILAS, HUOLTAJA

KÄSITELTÄVÄ AIHE:

- TÄHÄN KIRJATAAN KOKOUKSEN TARKOITUS JA KÄSITELTÄVÄT AIHEET.

ESIMERKKINÄ: KOKOUKSEN TARKOITUKSENA ON KÄYDÄ LÄPI OLLI OPPILAAN KOULUNKÄYNTIÄ HANKALOITTAVIA POISSAOLOJA.

KOKOUKSEN KOOLLEKUTSUJA JA OPPILASHUOLTOKERTOMUKSEN LAATIJA:

-TÄHÄN KIRJATAAN, KUKA KUTSUI KOOLLE JA KUKA KIRJAA

ESIMERKIKSI: KOKOUKSEN KUTSUI KOOLLE LUOKANVALVOJA AINO OPETTAJA JA OPPILASHUOLLON KERTOMUKSEN KIRJAAMISEN VASTUUHENKILÖ ON TEREYDENHOITAJA SALLI OMENA.

TAPAAMISESSA TEHDYT PÄÄTÖKSET JA NIIDEN TOTEUTTAMISEN SUUNNITELMA

-LYHYESTI KOKOUKSEN KULKU, TEHDYT PÄÄTÖKSET JA KUKA NE TOTEUTTAA SEKÄ SUUNNITELMA PÄÄTÖSTEN TOTEUTTAMISEKSI

ESIMERKIKSI: OPPILAAN ÄITI KERTOI OLLIN NUKKUVAN PALJON JA VALITTAVAN USEIN PÄÄNSÄRKYÄ, MIKÄ JOHTAA SIIHEN, ETTÄ OLLI JÄÄ KOTIIN.

PÄÄTETTIIN OHJATA OLLI KOULULÄÄKÄRILLE, TERVEYDENHOITAJA VARAA AJAN. LISÄKSI TERVEYDENHOITAJA TUTKII ENNEN LÄÄKÄRIKÄYNTI OLLIN TERVEYDENTILAN.

LUOKANVALVOJA SELVITTÄÄ, MITEN TOIMITAAN POISSAOLOJEN TAKIA TEKEMÄTTÄ JÄÄNEIDEN KOKEIDEN SUHTEEN. JA SEURAA JATKOSSA OLLIN POISSAOLOJA.

TOTEUTTAMISESTA JA SEURANNATA VASTAAVAT TAHOT:

TÄHÄN KIRJATAAN KUKA VASTAA MISTÄKIN ASIASTA JA SEURAA NIIDEN TOTEUTUMISTA.

VOIDAAN KIRJATA MYÖS SEURAAVAN MAHDOLLISEN TAPAAMISEN AIKA JA PAIKKA

ESIMERKIKSI: TEREYDENHOITAJA TARKASTAA OLLIN TERVEYDENTILAA SÄÄNNÖLLISESTI JA LUOKANVALVOJA SEURAA POISSAOLOT.

HUOLTAJA OTTAA YHTEYTTÄ HETI LUOKANVALVOJAAN, JOS
OLLI EI LÄHDE KOULUUN.

SOVITAAN UUSI SEURANTAPALAVERI PIDETTÄVÄKSI XX.XX.20XX

Liitteet

OPPILASHUOLTOLUPA

-LIITETÄÄN OPPILASHUOLTOKERTOMUKSEEN

-LISÄKSI VOI OLLA MUITA LIITTEITÄ, JOTKA TÄSSÄ MAINITAAN

JA LIITETÄÄN ASIAKIRJAAN

TÄSTÄ OPPILASHUOLTOKERTOMUKSESTA ON ANNETTU TIETOJA SEURAAVILLA TAHOILLE JA TIETOJA ON

ANTANUT SEURAAVA HENKILÖ:

TÄMÄ LIITETÄÄN SUORAAN SÄHKÖISESTÄ MUODOSTA
OPPILASHUOLTOKERTOMUKSEN PERÄÄN JA MERKITÄÄN
MYÖHEMMIN KÄSIN, JOS TIETOJA ANNETAAN!

Tietojen antaja ja päiväys

Kenelle annettu tietoa

Mitä tietoa asiakirjasta annettu

Tietojen antaja ja päiväys

Kenelle annettu tietoa

Mitä tietoa asiakirjasta annettu

---

10. Oppilashuoltoa ohjaavat keskeisimmät lait:

- Hallintolaki (6.6.2003/434)
- Henkilötietolaki (22.4.1999/523)
- Kansanterveyslaki 14 § (66/1972) sekä laki kansanterveyslain muuttamisesta (626/2007)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) 24 § kohta 30
- Lastensuojelulaki 7 §, 8 §, 9 §, 25 § (417/2007)
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Perusopetuslaki 29 § (628/1998) ja 31 a §, 40 §, 41 a §, 42§ (1288/2013)
- Suomen perustuslaki 6§, 10§, 16§, 19§, 22§
- Terveystieteiden tutkimuslaki 1326/2010
- Valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja oppilasterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta 28.5.2009/380

11. Koulun ulkopuolisten oppilashuollon toimijoiden yhteystiedot

kouluterveydenhoitaja (kouluterveydenhuolto/ Kivelän koulu)

Eija Vauhkonen

044 7171362

eija.vauhkonen@kuh.fi

kouluterveydenhoitajat /alakoulut

Johanna Rynnänen

044 717 1363

johanna.rynanen@kuh.fi

koulukuraattori (koulun sosiaalityö)

Kai Kärkkäinen

040 8386300

kai.karkkainen@leppavirta.fi

nuoriso-ohjaaja (nuorisotyö)

Lea Sikanen

0400 575196

lea.sikanen@leppavirta.fi

sairaanhoidtaja(nuorten vastaanotto/mielenterveystyö)

Pekka Harjuveteläinen

044 7171366

pekka.harjuvetelainen@kuh.fi

sosiaalityöntekijä (perheneuvola) Seija Tarro

017 5709548, 040 8275495

(puhelinaika ma-pe klo 12.00-12.30)

seija.tarro@leppavirta.fi

psykologi (perheneuvola) Laura Aalto

017 5709547, 0447975569

laura.aalto@leppavirta.fi

sosiaalityöntekijät

SOSIAALITYÖNTEKIJÄ vs. Anne-Mari Minkkinen
puh. 0400 873 945 puhelinaika ma-pe klo 12- 13

SOSIAALITYÖNTEKIJÄ Saila Liukko 4.8.2014 lukien
puh. 0400 873 946 puhelinaika ma-pe klo 12- 13

JOHTAVA SOSIAALITYÖNTEKIJÄ/LASTENVALVOJA
Eeva-Liisa Vesterinen puh 0400 873 802 edellä
mainittujen poissa ollessa